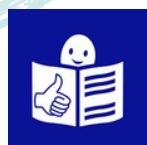

Tradicionalne dječje priče za zajedničku budućnost – TRACE

GRČKE PRIČE

GRAD LAGANA
ZA ČITANJE

Tradicionalne dječje priče za zajedničku budućnost - TRACE

GRČKE PRIČE

Knjiga za učenike koji ne mogu koristiti standardni (crni) tisak (učenici s disleksijom, ADHD/ADD sindromom, učenici s poteškoćama u govorno-jezičnoj komunikaciji, s motoričkim poteškoćama uslijed kojeg ne mogu držati knjigu, ili rukovati njome, ili pomicati oči u mjeri u kojoj bi im to omogućilo čitanje te učenici nacionalnih manjina kojima hrvatski nije materinji jezik i učenici imigranti) prilagođena po principima *grade lagane za čitanje*.

Partneri

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Hrvatska

Udruga za poticanje neformalnog obrazovanja, kritičkog mišljenja i filozofije u praksi Mala filozofija, Hrvatska

Osnovna škola Josip Pupačić, Hrvatska

Sveučilište u Peloponezu, Grčka

Udruga Kreativne ideje, Latvija

Euroarapska fondacija za visoko obrazovanje, Španjolska

Zahvale

Zahvaljujemo učenicima, učiteljima i knjižničarima koji su sudjelovali na radionicama koje smo provodili u okviru projekta Tradicionalne dječje priče za zajedničku budućnost – TRACE.

Copyright

Materijali su dostupni pod licencijom Creative Commons

Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima (CC BY-NC-SA)

Ovaj projekt je ostvaren uz financijsku potporu Europske komisije.

Ova publikacija izražava isključivo stajališta autora i Komisija se ne može smatrati odgovornom pri uporabi informacija koje se u njoj nalaze.

Sadržaj

Tezej i Minotaur	str. 4
Priča o Dedalu i Ikaru	str. 10
Čovjek, dječak i magarac	str. 14

Tezej i Minotaur

Jednom davno, na lijepom otoku Kreti, živio je kralj Minos.

Imao je sve što kralj može poželjeti.

S vremena na vrijeme, slao je svoje ratnike preko mora,
u malo selo, Atenu.

Kralj Atene nije znao što učiniti. Bio je očajan.

Nije imao dovoljno vremena

da stvori dovoljno jaku mornaricu

koja bi se uspješno branila od kralja Minosa.

Ponudio mu je nagodbu.

Ukoliko ne napadne Atenu devet godina,

Atena će mu zauzvat poslati 7 momaka i

7 djevojaka na Kretu

kao žrtvu krvožednom Minotauru.

Njega je kralj Minos držao za ljubimca.

Minotaur je živio u srcu labirinta na otoku Kreti.

Kralj Minos neizmjereno je volio to staro čudovište,

a Atenu napadao samo kada bi mu bilo dosadno.

On je pristao na nagodbu s Atenom, jer će tako dobiti posebnu gozbu za svojeg ljubimca.

Kako je vrijeme prolazilo Atena je izgradila mornaricu.

Kralj Minos nije napao Atenu,

iako je vidio što se zbiva.

Došlo je vrijeme da Atena održi svoje obećanje.

Svi su u Ateni plakali,

ali princ Tezej je znao važnost održavanja dane riječi.

Znao je da se dogovor mora ispoštivati.

Ipak, bio je uvjeren da je pogrešno

poslati momke i cure da ih čudovište pojede.

Zato je princ Tezej osmislio plan.

Podijelio ga je sa svojim ocem, kraljem Atene.

Plan je uključivao njegov odlazak na Kretu,

kako bi porazio Minotaura u borbi

i okončao teror Krete i kralja Minosa.

Kad je to čuo, kralj zavapi: „Minotaur je moćno čudovište!

Odakle ti ideja da ga možeš poraziti?“

„Pronaći ću način“, mirno odgovori Tezej.

„Bogovi će mi pomoći“, završi.

Otac ga je preklinjao da se predomisli i ostane u Ateni,
ali se Tezej nije dao smesti.

Zauzeo je mjesto jednog od sedam momaka.

Zajedno sa šest ostalih momaka i sedam djevojaka,
otisnuo se na pučinu i zaplovio ka Kreti.

Ance Lange, Udruga Kreativne ideje, Latvija

Tezej i družina su doplovili na otok Kretu.

Minos i njegova kćer, princeza Arijadna,
izašli su im ususret kako bi ih pozdravili.

Princeza je ostala šutke stajati,
ali su joj oči zasuzile.
Kasnije uvečer je napisala poruku Tezeju.
U poruci je stajalo sljedeće:

Dragi Tezej,
Predivna sam princeza, što si zamijetio kada si me ugledao,
ali mi je jako dosadno.
Bez moje pomoći Minotaur će te sigurno pojesti.
Na tvoju sreću, znam par trikova koji će ti spasiti život.

7

Ako ti pomognem poraziti Minotaura,
moraš mi obećati da ćeš me odvesti s ovog otočića.
Želim da se i ostali mogu diviti mojoj ljepoti.
Ukoliko si zainteresiran,
vidimo se pokraj ulaza u labirint za sat vremena.
Tvoja,
Princeza Arijadna.

Princ Tezej se išuljao iz palače i strpljivo čekao pored ulaza.

Princeza se napokon pojavila.

U rukama je nosila mač i klupko niti,
i predala ih Tezeju.

„Sakrij ove predmete unutar labirinta.

Sutra, kada vi iz Atene uđete u labirint,
sačekajte do zatvaranja vrata, a onda zavežite nit za vrata.

Kako se budeš kretao kroz labirint, odmotavaj klupko.

Tako ćeš po završetku bitke moći pronaći put nazad.

Mač, pa... znaš što s mačem“, nasmijala se.

Tezej zahvali princezi na njenoj dobroti.

„Ne zaboravi“, upozorila je Tezeja.

„Moraš me povesti sa sobom,

kako bi se i drugi divili mojoj ljepoti“, dobacila je.

Sljedećeg su jutra atenska djeca ugurana u labirint.

Vrata su čvrsto zaključana za njima.

Prateći Arijadnine upute,

Tezej zaveže jedan kraj klupka za vrata

i kaže ostatku družine da ostanu i pobrinu se

da nit bude vezana za vrata.

Družina je ostala za njim držeći nit čvrsto,
kako ništa ne bi pošlo po zlu, a Tezej se zaputio sam.

Koristeći mač koji mu je Arijadna dala,
Tezej je porazio Minotaura te prateći nit,
vratio se sretno do ulaza u labirint. Pokucao je.
Princeza je čekala. Otvorila je vrata.
Bez da je itko primijetio, princeza, princ
i ostatak atenske družine
otrčali su do broda i tiho otplovili.

Na putu kući, zaustavili su se po hranu na otočiću Naxosu.
Princeza je htjela izaći na obalu.
Nije bilo previše stvari na otoku
pa je princeza ubrzo zaspala.
Svi su se ljudi okupili kako bi se divili uspavanoj princezi.
Tezej je tiho otplovio i ostavio je tamo.
Jer bilo kako bilo, dogovor je dogovor.

Priča o Dedalu i Ikaru

Jednom davno je živio nadareni umjetnik Dedal.
Svoju je nadarenost koristio za gradnju nastambi i hramova.
Vjerojatno je bio najbolji arhitekt svoga vremena.

Kralj Minos ga je pozvao na otok Kretu.

Kralj je od Dedala želio da mu izgradi labirint
za njegova ljubimca Minotaura.

Minotaur je bio užasno čudovište
s glavom bika na ljudskom tijelu.

Kralj je volio svog ljubimca i za njega je želio lijepi dom.

Dedal se iznenadio kraljevim odabirom ljubimca,
ali posao je prihvatio.

Odlučio je tako Dedal sagraditi labirint toliko zamršen
da svatko tko nogom stupi u njega
bude bez nade izgubljen.

Na taj će način kraljevu želju zadovoljiti,
Minotaura obuzdati, a narod zaštititi.

Ni trenutka Dedal nije sumnja u svoje sposobnosti, jer bio je vrstan arhitekt.

Dedal je na otok poveo i svoga mladoga sina Ikaru. Bio je siguran da će njegovo dijete uživati u plivanju i igri s drugom djecom na otoku.

I Dedal i Ikar su bili iznimno sretni i zadovoljni što su došli. Naposljetku i kralj Minos je bio zadovoljan labirintom. Na otoku je bilo mirno i tiho pa se Dedalu nije žurilo otići.

Jednoga dana, družina Grka doplovila je na otok, a sljedećega dana je otplovila.

Poveli su sa sobom Minosovu kćer, a ostavili mrtvoga Minotaura u labirintu.

Kralj je bio van sebe od tuge, nije mogao vjerovati da bi itko bez nečije pomoći mogao ući u labirint, ubiti Minotaura i otići živ.

Sumnja je pala na Dedala, koji je izgradio labirint.

Uistinu, družina je imala pomoć, ali ne Dedalovu.

Kako to kralj nije znao, a nije ga previše ni zanimalo, kaznio je Dedala i Ikaru zatočivši ih u kulu na otoku Kreti.

Dedal je pokušavao osmisliti način za bijeg.

Jednoga dana, uočio je ptice kako ih nadlijeću te mu je sinula ideja.

„Kрила!“ povikao je. Trebala su mu krila.

Dedal je počeo skupljati sva ptičja pera.

Voskom ih je lijepio i tako dva puta.

Kada je pripremio dva para, upozorio je sina:

„Nemoj letjeti preblizu suncu, jer će se vosak rastopiti.“

Pričvrstio je Dedal krila za njihove ruke.

Raširio ih je i vinuli su se u nebeska prostranstva.

Sada su već daleko iza sebe ostavili otok Kretu,

a voda se ispod njih prostirala dokle im je pogled sezao.

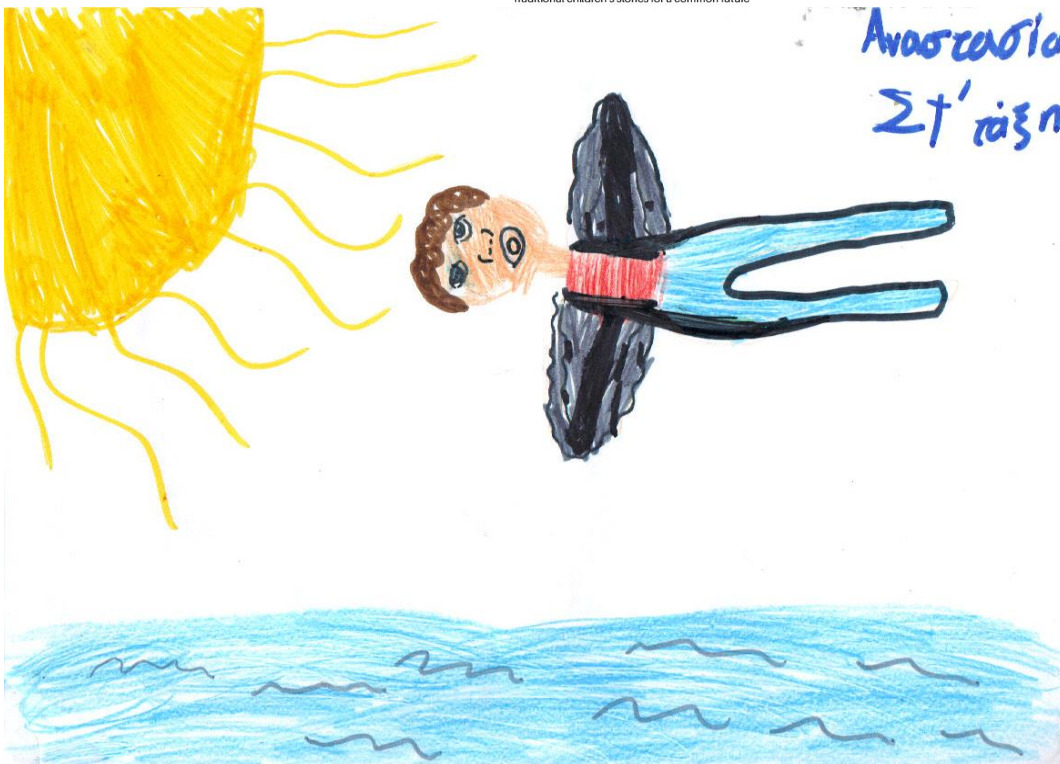
Nebo je bilo plavo, povjetarac dovoljno jak.

Bilo je veličanstveno!

Ikar poleti sve više i više,

a na kraju toliko visoko da se nije stigao ni snaći,

a sunce je već počelo topiti vosak.

Sveučilište u Peloponezu, Grčka

Odjednom je osjetio da pada.

Mahao je rukama sve brže i brže,
ali nije bilo koristi.

Jadni Ikar se strmoglavio u more i utopio.

U neizmjernoj tuzi Dedal je nastavio svoj usamljeni let.

Čovjek, dječak i magarac

Jednoga dana su otac i sin pošli s magarcem na tržnicu.

Šetajući uz magarca sretnu seljaka koji kaže:

„Budale jedne, čemu služi magarac, nego za jahanje?“

I tako otac postavi sina na magarca i nastave svoj put.

Ubrzo prođu pokraj družine muškaraca od kojih jedan veli:

„Pogledajte lijenog djeteta, stari mu otac hoda
dok on uživa jašući.“

Otac naredi sinu da siđe, a on zajaši.

14

Jedva su prošli komadić puta, kad nalete na dvije žene
od kojih jedna zavapi:

„Sramota, lijeni stari glupan pušta svoje dijete da gazi za njim.“

Čovjek više nije znao što učiniti.

Na kraju je podigao sina

i postavio ga na magarca ispred sebe.

Približili su se gradu, a prolaznici su im se počeli rugati.

Čovjek ih upita čemu se rugaju.

Ljudi mu odgovore: „Nije li te sram što si pretrpao to jadno magarca?“

Odrija Baklāne, Latvia

Čovjek i dječak siđu s magarca i pokušaju smisliti novi plan.

Mislili i mislili dok se naposljetku nisu dosjetili.

Sasjekli su drvenu motku,

za nju zavezali noge magarca

te magarca skupa s motkom podigli na svoja ramena.

Nastave oni svoje putovanje kroz smijeh svjetine,
sve dok nisu došli do mosta ispred tržnice.
U tom je trenutku magarac oslobodio jednu nogu.

Dječak je ispustio svoj kraj motke i,
u toj borbi, magarac se prevrnuo i pao s mosta u rijeku.
Pošto je bio vezanih nogu, utopio se.
„To će vas naučiti pameti“, kazao im starac koji ih je pratio,
„Nije moguće svima udovoljiti!“

Urednica

Frida Bišćan

Jezična i grafička prilagodba po principu građe lagane za čitanje

Željka Butorac, prof. logoped

Prijevod s engleskog

Osnovna škola Josip Pupačić, Omiš, Hrvatska

Dizajn naslovnice

Marta Matijević

Izdanje

1. internetsko izdanje

Datum objavljivanja

22. lipnja 2021.

Ilustracije su nastale na radionicama u sklopu projekta TRACE.

Ovaj projekt je ostvaren uz financijsku potporu Europske komisije.

Ova publikacija izražava isključivo stajališta autora i Komisija se ne može smatrati odgovornom pri uporabi informacija koje se u njoj nalaze.